

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava
počinjena na teritoriji
bivše Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T

Datum: 19. septembar 2014.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 19. septembar 2014.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU DA SE IZBRIŠE
ZAVRŠNI PODNESAK TUŽILAŠTVA**

Tužilaštvo:

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu da se izbriše završni podnesak tužilaštva", koji je Optuženi podnio 3. septembra 2014. (dalje u tekstu: Zahtjev), i ovim donosi odluku u vezi s tim.

I. Proceduralni kontekst i argumentacija

1. Dana 21. marta 2014. Vijeće je izdalo "Nalog o podnošenju završnog podneska" (dalje u tekstu: Nalog o završnom podnesku) kojim nalaže stranama da podnesu završne podneske najkasnije 29. avgusta 2014. i da se pri tome drže ograničenja od 300.000 riječi, što uključuje sve dodatke koji sadrže pravne i činjenične argumente (dalje u tekstu: Dozvoljeni broj riječi).¹

2. Dana 29. avgusta 2014., Tužilaštvo je podnijelo na povjerljivoj osnovi "Završni pretresni podnesak Tužilaštva" (dalje u tekstu: Završni podnesak tužilaštva) sa deset povjerljivih dodataka, ukupne dužine 1.106 stranica.² Optuženi je isto tako tog dana podnio svoj povjerljivi "Završni podnesak odbrane" ukupne dužine 876 stranica. Dana 2. septembra 2014. Tužilaštvo je podnijelo povjerljivi "*Corrigendum* završnog podneska tužilaštva" (dalje u tekstu: *Corrigendum*) kojim zamjenjuje sadržaj povjerljivog Dodatka G Završnog podneska tužilaštva, koji je, kako je objasnio tužilaštvo, trebalo da sadrži spisak žrtava incidenata u vezi sa Sarajevom koji se navode u Trećoj izmijenjenoj optužnici (dalje u tekstu: Optužnica), a umjesto toga, zbog administrativnog previda, sadrži jedan drugi spisak.³

3. Optuženi u Zahtjevu tvrdi da je u Završnom podnesku tužilaštva prekoračen Dozvoljeni broj riječi.⁴ On dodaje da je time što u Dozvoljeni broj riječi nije uračunalo dodatke E, G i H (dalje u tekstu: Dodaci), tužilaštvo pogrešno primijenilo "Uputstvo o dužini podnesaka i zahtjeva" od 16. septembra 2005. (dalje u tekstu: Uputstvo).⁵ Kao pravno sredstvo, Optuženi traži da Vijeće izbriše Završni podnesak tužioca iz spisa i da naloži tužilaštvu da ponovo podnese podnesak koji će biti u skladu s Dozvoljenim brojem riječi, ili alternativno, da mu pruži

¹ Nalog o završnom podnesku, str. 3. V. takode Podnesak u vezi s rasporedom za podnošenje završnih podnesaka, 26. februar 2014. (gdje je optuženi od Vijeća zatražio da odredi rok za podnošenje završnih podnesaka obiju strana 12 mjeseci nakon svjedočenja "zadnjeg svjedoka"); Zahtjev tužilaštva za izmjenu dozvoljenog broja riječi za njegov završni podnesak i Podnesak u vezi s rokom za podnošenje završnih podnesaka s Dodatkom A, 3. mart 2014. (gdje je tužilaštvo predložilo da se objema stranama naloži da podnesu završne riječi do 17. septembra 2014. i zatražilo dozvolu da podnese završni podnesak od ukupno 375.000 riječi, koji bi bio podijeljen na podnesak s najviše 150.000 riječi i dodatke koji sadrže pravne i/ili činjenične argumente s najviše 225.000 riječi); T. 45547 (3. mart 2014.) (gdje je optuženi obavijestio Vijeće da se ne protivi zahtjevu tužilaštva u vezi s Dozvoljenim brojem riječi i zatražio da se i njemu odobri isto); i T. 47549-47550 (3. mart 2014.) (gdje se tužilaštvo usprotivilo zahtjevu Optuženog za 12-mjesečni rok za podnošenje završnog podneska, ali je napomenulo da, što se tiče Ograničenja broja riječi, ne zauzima stav u vezi s Dozvoljenim brojem riječi u podnesku i dodacima).

² Tužilaštvo kaže da se u dodacima E, G, H, I i J dupliraju informacije iz Završnog podneska tužilaštva i/ili da se u njima ne iznose argumenti, pa prema tome nisu bili uključen u ukupni broj riječi s obzirom na Dozvoljeni broj riječi; Završni podnesak tužilaštva, fusnota 4;

³ *Corrigendum*, par. 1-4.

⁴ Zahtjev, par. 1.

⁵ Zahtjev, par. 2-5.

mogućnost da nadopuni svoj završni podnesak kako bi se izjednačio s brojem riječi u Dodacima.⁶

4. Prema riječima Optuženog, ovdje se ne radi o tome da li se u Dodacima dupliciraju informacije, već da li oni sadrže pravne ili činjenične argumente, a Optuženi tvrdi da sadrže.⁷ Konkretno, Optuženi tvrdi da dodaci G i H, u kojima se detaljno navode dokazi o smrti i ranjavanju žrtava u više incidenata koji se navode u Optužnici, sadrže činjenične argumente i treba da budu uračunati u Dozvoljeni broj riječi.⁸ Optuženi dodaje da je tužilaštvo steklo nepravičnu prednost time što je izuzelo taj materijal iz Dozvoljenog broja riječi, zato što je on bio prisiljen da u glavnom dijelu Završnog podneska odbrane pobija tvrdnje koje se iznose u tom materijalu.⁹ Isto tako, prema riječima Optuženog, tužilaštvo je zloupotrebilo Dozvoljeni broj riječi time što reproducira dokazni materijal u Dodatku E, umjesto da na njega upućuje u glavnom dijelu teksta Završnog podneska tužilaštva.¹⁰

5. Na zahtjev Vijeća da mu se dostavi ekspeditivni odgovor na Zahtjev, tužilaštvo je 10. septembra 2014. podnijelo "Odgovor tužilaštva na Zahtjev odbrane da se izbriše Završni podnesak tužilaštva" (dalje u tekstu: Odgovor) u kojem ponavlja da se u dodacima ne iznose argumenti, pa stoga ne treba da ih se uračuna u Dozvoljeni broj riječi.¹¹

6. Što se tiče Dodatka E, tužilaštvo tvrdi da on sadrži četiri organigrama predložena posredstvom svjedoka vještaka tužilaštva Richarda Butlera i da se, prema tome, u tom dodatku ne iznose argumenti.¹² Nadalje, tužilaštvo tvrdi da strane u svoje pretpretresne i završne podneske često uvrštavaju tabele i organigrame koji ne utiču na ograničenja u vezi s brojem riječi, kao što je to bio slučaj s Pretpretresnim podneskom tužilaštva, podnesenim 18. maja 2009. (dalje u tekstu: Pretpretresni podnesak), koji sadrži gotovo identične organigrame kojima se u to vrijeme optuženi nije protivio.¹³

7. Tužilaštvo dalje tvrdi da se u dodacima G i H ne iznose argumenti i da im je svrha da budu korisno pomagalo Vijeću prilikom donošenja zaključaka u vezi sa smrću i/ili ranjavanjem pojedinih žrtava, ako ono to bude htjelo da uradi.¹⁴ Tužilaštvo podsjeća da je Pretpretresno vijeće u ovom predmetu utvrdilo da se "ekvivalentni spiskovi" u Pretpretresnom podnesku tužilaštva ne računaju u Dozvoljeni broj riječi i tvrdi da to što se na spiskove samo dodaju

⁶ Zahtjev, par. 14-15.

⁷ Zahtjev, par. 3-4, 6, 9, 12.

⁸ Zahtjev, par. 11.

⁹ Zahtjev, par. 10.

¹⁰ Zahtjev, par. 12.

¹¹ Odgovor, par. 1, 10.

¹² Odgovor, par. 2.

¹³ Odgovor, par. 2, gdje se upućuje na Pretpretresni podnesak tužilaštva, Dodatak D.

¹⁴ Odgovor, par. 3.

reference u vezi s dokazima ne znači da se u dodacima G i H iznose argumenti.¹⁵ Tužilaštvo takode objašnjava da je nastojalo da se pobrine da se reference o dokazima iz dodataka G i H navode u drugim dodacima Završnom podnesku tužilaštva.¹⁶ Naposljetku, tužilaštvo daje primjere dodataka iz drugih predmeta, koji su uz dopuštenje izuzeti iz ukupnog broja riječi u skladu s Uputstvom, premda po njegovom videnju sadrže više informacija nego dodaci G i H.¹⁷

8. Zbog svih tih razloga, tužilaštvo tvrdi da Vijeće treba da odbaci Zahtjev.¹⁸ Alternativno, ukoliko Vijeće smatra da se u Dodacima iznose argumenti, valjano pravno sredstvo treba da bude njihovo brisanje iz spisa.¹⁹

II. Mjerodvano pravo

9. Vijeće podsjeća da je Uputstvo doneseno s ciljem da se odredi dužina pismenih podnesaka i zahtjeva u prvostepenom i žalbenom postupku.²⁰ Relevantni paragrafi Odjeljka (C) Uputstva glase ovako:

6. Materijali koji nisu obuhvaćeni ograničenjem broja stranica ili riječi:

Naslovi, fusnote i citati se računaju u gore navedena ograničenja broja riječi i stranica. Adendum sa doslovnim citatima iz Statuta ili Pravilnika Međunarodnog suda ne uračunava se u ograničeni broj strana. Prilog ili knjiga pravnih izvora nisu obuhvaćeni ograničenjem broja stranica. Prilog ili knjiga pravnih izvora ne smije sadržati pravne ili činjenične argumente, već samo reference, materijale koji su služili kao izvor, stvari iz zapisnika, dokazne predmete, i drugi relevantni materijal u kojem se ne iznose argumenti...

7. Odstupanje od ograničenja broja stranica:

Strana mora unaprijed da traži odobrenje od sudskog veća da prekorači ograničenje broja stranica iz ovog Uputstva i mora da pruži obrazloženje o izuzetnim okolnostima koje nalažu prekoračenje dužine podneska...

8. Izvještavanje o broju riječi:

Strane u postupku dužne su da prebroje riječi u svakom dokumentu koji podnose poštujući ograničenja navedena u ovom Uputstvu, pri čemu na kraju dokumenta, iznad rubrike za potpis, moraju navesti sljedeću formulaciju [...].

10. Odjeljak (C)(6) Uputstva daje stranama diskreciono pravo u vezi s tim šta mogu da uvrste u dodatke završnim podnescima, sve dok je materijal u tim dodacima relevantan i dok ne sadrži činjenične odnosno pravne argumente.²¹ Prema tome, na strani podnosiocu je da iskoristi

¹⁵ Odgovor, par. 4-5, 9.

¹⁶ Odgovor, par. 8.

¹⁷ Odgovor, par. 7.

¹⁸ Odgovor, par. 1, 10.

¹⁹ Odgovor, par. 11.

²⁰ Uputstvo, par. 1.

²¹ V. *Tužilac protiv Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-T, Usmena odluka, T. 27260-27261 (29. avgust 2006) (dalje u tekstu: Usmena odluka u predmetu *Krajišnik*). V. takode *Tužilac protiv Orića*, predmet br. IT-03-68-A, Odluka po Zahtjevu da se odbace Dodaci A, C, D i E Žalbenog podneska tužilaštva, 18. maj 2007. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Orić*), par. 7; *Tužilac protiv Orića*, predmet br. IT-03-68-A, Odluka po zahtjevu da se odbaci replika odbrane i Dodaci A – D, 7. juni 2007.,

svoje diskreciono pravo da odluči o sadržaju tih dodataka, a na Vijeću je da interveniše samo onda kada je ta diskrecija zloupotrebljena.²²

III. Diskusija

11. Vijeće napominje da Dodatak E sadrži četiri organigrama koji su prihvaćeni u ovom predmetu kao dokazni predmet P4920 posredstvom svjedoka vještaka tužilaštva Richarda Butlera.²³ Vijeće takođe napominje da se gotovo identični organigrami nalaze u Pretpretresnom podnesku tužilaštva, i da na njih Optuženi tada nije imao prigovora.²⁴ Premda ovo samo po sebi ne podrazumijeva potrebu da grafikoni budu u skladu s Odjeljkom (C)(6) Uputstva, taj Odjeljak jasno dopušta da se u dodatke uključe "stvari iz zapisnika" i "dokazni predmeti" koji se ne uračunavaju u dozvoljeni broj riječi. Vijeće smatra da organigrami u Dodatku E uopšte ne spadaju u ovu kategoriju i da se, prema tome, ne računaju u Dozvoljeni broj riječi.

12. Vijeće dalje napominje da se Dodatak G sastoji od tabele u kojoj se navode puno ime i prezime, datum rođenja i pol svih žrtava incidenata za koje se tereti u prilogima A i B Optužnici, u dijelu predmeta koji se odnosi na opštine.²⁵ Dodatak G ima ukupno 22.247 riječi. Isto tako, Dodatak H sastoji se od tabele u kojoj se navode puno ime i prezime, datum rođenja i pol svih žrtava incidenata za koje se tereti u prilogima F i G Optužnice, u dijelu predmeta koji se odnosi na Sarajevo, kao i podatke o tome da li je svaka od žrtava ranjena ili poginula.²⁶ Dodatak H ima ukupno 5.144 riječi. Vijeće napominje da su i Dodatak G i Dodatak H slični dodatku koji je podnesen uz Pretpretresni podnesak tužilaštva, za koji je Pretpretresno vijeće smatralo da ne treba da bude uračunat u ukupan broj riječi.²⁷ Glavna razlika između ta dva dodatka – i prema tome i izvor protivljenja Optuženog – je da i Dodatak G i Dodatak H sadrže po jedan dodatni stupac s naslovom "dokaz o smrti" odnosno "dokaz o ranjavanju", u kojima tužilaštvo navodi brojeve dokaznih predmeta, činjenice o kojima je presuđeno, i stranice transkripta svjedočenja svjedoka, kako bi dokazalo smrt ili ranjavanje svake od žrtava.

13. U jurisprudenciji Međunarodnog suda prihvaćeno je da će dodaci, samom svojom prirodom, biti pod uticajem gledišta strane podnosioca i njene interpretacije dokaza.²⁸ Nadalje,

par. 6; *Tužilac protiv Gotovine i Markača*, predmet br. IT-06-90-A, Odluka po Zahtjevu tužiteljstva da se odbaci replika Ante Gotovine na podnesak respondenta, 18. oktobar 2011. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Gotovina*), str. 2.

²² Odluka u predmetu *Orić*, par. 7; Odluka u predmetu *Gotovina*, str. 2.

²³ Richard Butler, T. 24724, 24735-24738 (17. april 2012).

²⁴ V. Pretpretresni podnesak tužilaštva, Dodatak D.

²⁵ V. Završni podnesak tužilaštva, par. 11; *Corrigendum*, Dodatak G.

²⁶ V. Završni podnesak tužilaštva, par. 11; Dodatak H.

²⁷ V. Odluka po Zahtjevu tužilaštva za povećanje dozvoljenog broja riječi u svrhu identifikovanja žrtava u Pretpretresnom podnesku, 14. maj 2009., par. 3; Pretpretresni podnesak tužilaštva, Dodatak B.

²⁸ Odluka u predmetu *Orić*, par. 7, 12; Odluka u predmetu *Gotovina*, str. 2; Usmena odluka u predmetu *Krajišnik*, T. 27261.

Vijeće napominje da se smatra da se u dodacima u kojima se navode dokazi koji potkrepljuju tezu strane podnosioca ne iznose argumenti i da su oni, shodno tome, u skladu s odredbama iz Odjeljka (C)(6).²⁹ U tim slučajevima, stranama je dozvoljeno da uključe ne samo te reference u dodatke, nego i opis tih referenci kako bi se olakšao rad Vijeću.³⁰ Nadalje, Žalbena vijeće smatra da u izuzetnim okolnostima interesi pravde mogu da dozvole da se u dodatku koristi vrlo ograničena količina materijala u kojima se iznose argumenti.³¹

14. Nakon što je razmotrilo sadržaj posljednjeg stupca u dodacima G i H, Vijeće napominje da oni sadrže reference bez ikakvog opisa ili sažetka dokaza, i da, kao takvi, ne sadrže pravne ni činjenične argumente. Osim toga, velika većina tih referenci se već nalaze u relevantnim fusnotama Dodatka B (u dijelu predmeta koji se odnosi na opštine) i Dodatka C (u dijelu predmeta koji se odnosi na Sarajevo), a oba ta dodatka uračunata su u Dozvoljeni broj riječi. Vijeće stoga smatra da dodaci G i H naprosto predstavljaju sredstvo za vizualno ilustrovanje argumenata tužilaštva,³² i, budući da je to tako, zaključuje da su informacije sadržane u njima u skladu s Odjeljkom (C)(6) Uputstva.

IV. Dispozitiv

15. Shodno tome, Vijeće na osnovu pravila 54 Pravilnika o postupku i dokazima ovim **ODBIJA** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan tekst na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 19. septembra 2014.
u Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

²⁹ V. Odluka u predmetu *Orić*, par. 12-13; *Tužilac protiv Šainovića* i drugih, predmet br. IT-05-87-A, Odluka po Zahtevu za nalog kojim se od tužilaštva traži da ponovo podnese svoj podnesak respondenta, 2. februar 2010., str. 3; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, br. IT-04-74-T, Odluka po Zahtjevu Petkovićeve odbrane da se iz Završnog pretresnog podneska tužilaštva izbriše Dodatak A, 24. januar 2011., str. 4 (povjerljivo); Usmena odluka u predmetu *Krajišnik*, T. 27261.

³⁰ V. Odluka u predmetu *Orić*, par. 12-13; Odluka u predmetu *Gotovina*, str. 2; Usmena odluka u predmetu *Krajišnik*, T. 27261.

³¹ Odluka u predmetu *Orić*, par. 7.

³² V. *Tužilac protiv Ntagerure i drugih*, predmet br. ICTR-99-46-A, Presuda, par. 176.